

Asia: VN/16344/2020

Lausuntopyyntö lakiluonnoksesta luottotietolain muuttamiseksi maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikojen lyhentämiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Verohallinto

LAUSUNTO

PL 325

00052 VERO

14.4.2021

Oikeusministeriö

VH/1214/00.04.05/2021

Lausuntopyyntöenne luottotietolain muuttamisesta

Oikeusministeriö on pyytänyt lausuntoa 4.3.2021 päivätystä lakiluonnoksesta luottotietolain muuttamiseksi maksuhäiriömerkintöjen säilytysaikojen lyhentämiseksi. Luottotietolaissa ehdotetaan säädettäväksi maksuhäiriömerkinnän poistamisesta kuukauden kuluttua siitä, kun luottotietorekisterin pitäjä on saanut tiedon merkinnän perusteena olevan velan maksamisesta. Velan maksun perusteella maksuhäiriömerkinnän poistaminen koskisi sekä henkilöluottotietoja että yritysluottotietoja. Henkilöluottotiedoista maksuhäiriömerkintä poistettaisiin myös velan vanhennuttua.

Verohallinto esittää lausuntonaan seuraavaa.

Maksuhäiriömerkinnän poistamista koskevasta muutoksesta

Verohallinto ei käytä luottotietorekisteriä perintätoimien suunnitteluun, eikä maksuhäiriömerkintöjen poistamisella nykyistä aikaisemmin ole todennäköisesti vaikutusta verojen perintään. Yleisesti voidaan arvioida - kuten luonnoksessa hallituksen esitykseksi on todettu - että maksuhäiriömerkinnän poistamista koskeva muutos heikentäisi luotonantajan käytettävissä olevan tiedon laatua. Luonnollisten henkilöiden positiivinen luottotietorekisteri parantaa luotonantajan tilannetta luonnollisten henkilöiden osalta, mutta rekisteri on käytössä todennäköisesti vasta vuonna 2024. Aloituvaiheessa positiivinen luottotietorekisteri ei koske yritysten luottoja, joten yritysluottotietojen osalta muutoksen vaikutukset tiedon laatuun ovat vielä pitkäaikaisemmat.

Mahdollisuus saada maksuhäiriömerkintä poistetuksi voi vaikuttaa positiivisesti protestoitujen verojen perintään. Asiakkaalla olisi nykyistä voimakkaampi kannustin maksaa protestoidut verot. Asiakkaat tulevat todennäköisesti pyytämään nykyistä useammin, että Verohallinto ilmoittaa luottotietorekisterin pitäjälle protestoitujen verojen maksamisesta. Menettely tulee olemaan myös lakimuutoksen jälkeen samanlainen kuin nykyisin, ja Verohallinnon näkemyksen mukaan tätä tulisikin hallituksen esityksessä selvemmin korostaa: Verohallinto ilmoittaisi luottotietorekisterinpitäjälle veron maksamisesta vain asiakkaan pyynnöstä.

Verohallinto lähettää luottotietorekisteriin julkaistavaksi eli protestoi tiettyjen verolajien maksamatta olevan saldon. Hallituksen esityksessä olisi menettelyjen selkeyden ja avoimuuden vuoksi hyvä todeta, että yhden maksuhäiriömerkinnän perusteena voi olla useita verosaatavia. Verohallinto ilmoittaisi, kuten nykyisinkin, luottotietorekisterinpitäjälle veron maksamisesta vastaa sitten, kun kaikki tietyt maksuhäiriömerkinnän perusteena olleet verovelat olisi maksettu.

Ulosoton varattomuusesteestä

Muutosehdotuksessa ehdotetaan, että myös ulosoton varattomuusesteen perusteella tehtävä maksuhäiriömerkintä voitaisiin poistaa. Verohallinnon käsityksen mukaan tällä hetkellä ulosottokaareissa säädetty ulosottomiehen velvollisuus ilmoittaa velan maksamisesta luottotietorekisteriin koskee tilanteita, joissa velka on ulosotoperinnässä, kun velka tulee kokonaan maksetuksi tai velka vanhentuu. Jos ulosotossa todetaan varattomuuseste, ulosottomenettely päättyy ja saatava palautuu velkojalle. Ulosotto ei voi silloin seurata velan suorittamista ulosottomenettelyn päätyttyä.

Muutosehdotuksessa ei ole otettu selkeästi kantaa siihen, kenellä olisi velvollisuus velallisen pyynnöstä ilmoittaa velan maksamisesta luottotietorekisterinpitäjälle: ulosotolla, josta maksuhäiriömerkintä on peräisin vai velkojalla, jolle saatava on ulosotosta palautunut, vai esittääkö velallinen pyynnön velkojalle, joka välittää tiedon ulosottoon, joka ilmoittaa luottotietorekisterinpitäjälle. Lähtökohtana voisi olla se, että maksuhäiriömerkinnän ilmoittanut

taho ilmoittaisi myös merkinnän poistamisen perusteesta, mutta varattomuusesteen jälkeen luotettava tieto velan maksusta on velkojalla. Ehdotuksessa on todettu, että pyyntöjen määrä todennäköisesti tulisi kasvamaan. Tästäkin syystä olisi tarpeen täsmentää menettelyä vähintään hallituksen esityksen perusteluissa.

Pääjohtaja Markku Heikura

Johtava asiantuntija Helena Hynynen

Hynynen Helena
Verohallinto